

महाराष्ट्र राज्य अपंग वित्त व विकास
महामंडळाच्या जिल्हा पातळीवरील
योजनांची अंमलबजावणी करण्याचे काम
महात्मा फुले मागासवर्ग विकास
महामंडळाकडे सोपविण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक अपंग २०१७/प्र.क्र.६५१/महामंडळे
मंत्रालय, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मादाम कामा मार्ग, मुंबई-३२
दिनांक : ३१ जानेवारी, २०१८

- वाचा :** १) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग
क्रमांक अविम २००४/प्र.क्र.२५८/सुधार-३, दिनांक ११.४.२००५
२) शासन अधिसूचना, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक शाकानि २०१७/प्र.क्र.३३/१८(र.व
का.) दिनांक ९.३.२०१७
३) विमुक्त जाती भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण विभाग
यांचे पत्र क्रमांक इमाव २०१७/प्र.क्र.४९/महामंडळे, दिनांक २५.१०.२०१७
४) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य अपंग वित्त व विकास महामंडळ मर्या. यांचे
पत्र क्रमांक आविविम/प्र.क्र.६०४/२०१७/१५४२, दि.२१.११.२०१७

प्रस्तावना :

राज्यातील अपंगांना स्वयंरोजगारासाठी कर्ज रुपाने आर्थिक सहाय्य उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाने महाराष्ट्र राज्य अपंग वित्त व विकास महामंडळाची स्थापना केली आहे. या महामंडळासाठी सद्यःस्थितीत जिल्हा पातळीवर महामंडळाच्या योजना राबविण्यासाठी स्वतंत्र कार्यालये स्थापन करण्यात आलेली नाहीत. तसेच शासनाचे प्रचलित धोरण लक्षात घेता जिल्हास्तरावर स्वतंत्र कार्यालये तातडीने सुरु करणे सहज साध्य नाही यास्तव या महामंडळाचे काम हे अन्य यंत्रणेकडून/महामंडळाकडून करून घेणे अपरिहार्य आहे. सबब, महाराष्ट्र राज्य अपंग वित्त आणि विकास महामंडळाच्या कर्ज योजनेची व तदनुषंगिक कामे महाराष्ट्र राज्य इतर मागासवर्ग वित्त व विकास महामंडळाकडे संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील दिनांक ११.४.२००५ शासन निर्णया अन्वये सोपविण्यात आली होती. परंतु संदर्भाधीन क्र.२ येथील दिनांक ९.३.२०१७ च्या अधिसूचनेन्वये महाराष्ट्र राज्य इतर मागासवर्ग वित्त व विकास महामंडळाचे कामकाज विमुक्त जाती भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण विभाग यांचे अखत्यारीत येत आहे. सदर बाब विचारात घेऊन महाराष्ट्र राज्य अपंग वित्त व विकास महामंडळाची जिल्हास्तरावरील कामांची जबाबदारी महाराष्ट्र राज्य इतर मागासवर्ग वित्त व विकास महामंडळाकडून महात्मा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळाकडे सोपविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील अपंगाच्या सामाजिक व आर्थिक विकासासाठी स्थापना करण्यात आलेल्या महाराष्ट्र राज्य अपंग वित्त आणि विकास महामंडळाच्या योजनांना गती देण्यासाठी शासन जिल्हा स्तरावरील योजना/कामकाज महाराष्ट्र राज्य इतर मागासवर्ग वित्त व विकास महामंडळाऐवजी महात्मा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळामार्फत राबविण्यास खालील अटीच्या अधिन राहून मान्यता देत आहे.

१. महात्मा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळ हे सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या अधिपत्याखाली असल्यामुळे त्यांच्यासोबत सामंजस्य करार (मेमोरॅन्डम् ऑफ अंडरस्टँडिंग) करण्याची तसेच सदर महामंडळास शासनाकडून व्यवस्थापकीय अनुदान देण्यात येत असल्याने महाराष्ट्र राज्य अपंग वित्त व विकास महामंडळाच्या योजना जिल्हा स्तरावर राबविण्यासाठी महात्मा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळास प्रशासकीय खर्च देण्याची आवश्यकता नाही.
२. अपंग महामंडळाच्या योजना राबविण्यासाठी योजनांना मंजूरी व आवश्यक असलेला निधी हा महाराष्ट्र राज्य अपंग वित्त व विकास महामंडळाद्वारे पुरविण्यात येईल.
३. महात्मा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळाने अपंगांच्या योजनांची राज्यातील अपंग लाभार्थींना माहिती वेळोवेळी पुरविण्याची व्यवस्था करावी.
४. अर्ज नमुने मागणीप्रमाणे वितरीत करून ते लाभार्थींकडून भरून प्राप्त झाल्यानंतर त्याची छाननी करून आवश्यक त्या कागदपत्रांच्या छायांकित प्रतीसह संच (Set) करून त्यावर जागा पाहणी अहवाल, कर्जाची ज्या कारणाकरीता/प्रयोजनाकरीता मागणी करण्यात आली आहे त्याबाबतचा वस्तुस्थितीसह अहवाल तयार करणे, त्यावर कर्ज वितरीत केल्यास ते वसूल होईल किंवा कसे, याबाबत थोडक्यात अभिप्रायासह प्रकरण महाराष्ट्र राज्य अपंग वित्त व विकास महामंडळाकडे पाठविणे.
५. मंजूर प्रकरणात विहीत जमानत/वैधानिक दस्तऐवज पूर्ण करून विहीत मुदतीत कर्ज वितरीत करणे.
६. कर्ज वितरीत केल्यानंतर संबंधित नोंदवह्या ठेवणे व माहिती महाराष्ट्र राज्य अपंग वित्त व विकास महामंडळास दरमहा पुरविणे.
७. कर्जाची ठरवून दिलेल्या हप्त्याप्रमाणे वसुली करणे व वसुली रक्कम महाराष्ट्र राज्य अपंग वित्त व विकास महामंडळाकडे नियमित पाठविणे.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०१८०१३११२०५२४०६२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(अ.कों.आहिरे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद/ विधान सभा, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, विधान भवन मुंबई
- २) सर्व सन्माननिय संसद सदस्य/विधान परिषद सदस्य/विधानसभा सदस्य
- ३) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
- ४) मा. मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) सर्व मा. मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ६) मा. मंत्री, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ७) मा. राज्यमंत्री, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ८) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
- ९) अपर मुख्य सचिव (वित्त) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
- १०) अपर मुख्य सचिव (नियोजन) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
- ११) सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य यांचे स्वीय सहाय्यक
- १२) सचिव, विमुक्त जाती भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण विभाग
- १३) सर्व विभागीय आयुक्त
- १४) आयुक्त, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १५) आयुक्त, अपंग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १६) सर्व जिल्हाधिकारी
- १७) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
- १८) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क, महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई

- १९) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखापरिक्षण), लेखा व अनुज्ञेयता, मुंबई व नागपूर
- २०) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य अपंग वित्त व विकास महामंडळ मर्या. मुंबई
- २१) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य इतर मागासवर्ग वित्त व विकास महामंडळ मर्या. मुंबई
- २२) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ मुंबई
- २३) व्यवस्थापकीय संचालक, महात्मा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळ, मुंबई
- २४) व्यवस्थापकीय संचालक, वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळ मर्या. मुंबई
- २५) व्यवस्थापकीय संचालक, संत रोहिदास चर्मोद्योग व चर्मकार विकास महामंडळ मर्या. मुंबई
- २६) व्यवस्थापकीय संचालक, लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या. मुंबई
- २७) व्यवस्थापकीय संचालक, महिला आर्थिक विकास महामंडळ, मुंबई
- २८) सर्व विभागीय समाज कल्याण अधिकारी
- २९) सर्व जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद
- ३०) वित्त विभाग (कार्यासन सार्वजनिक उपक्रम) मंत्रालय, मुंबई
- ३१) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग (सर्व कार्यासने)
- ३२) निवड नस्ती (कार्यासन महामंडळे)